

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Антидопингов център

НАРЪЧНИК
ЗА
АНТИДОПИНГОВИ ЕКИПИ

2019

СЪДЪРЖАНИЕ

1.0	Въведение	5
1.2	Дефиниции.....	5
1.2.1	Термини съгласно Световния антидопингов кодекс 2015г.	5
1.2.2	Термини съгласно Международния стандарт за тестване и разследвания.....	8
1.2.3	Термини в Ръководства	10
1.2.4	Термини съгласно Международния стандарт за Лаборатории	11
2.0	Роли и отговорности	11
2.1	Член на антидопингов екип	11
2.2	Член на антидопингов екип, взимащ кръвни проби	13
2.3	Придружител.....	13
3.0	Подготовка за процедурата по взимане на допинг проба	14
3.1	Изисквания за оборудването и консумативите.....	14
3.2	Критерии за достатъчно оборудване	15
3.3	Основни аспекти при взимане на проби	16
3.4	Инструкции на АДЕ по взимане на проба	16
3.5	Помощение за вземане на кръвни проби	16
3.5.1	<i>Състезателно тестване - критерии</i>	17
3.5.2	<i>Извънсъстезателно тестване – критерии</i>	18
3.5.3	Ограничения за достъп до допинг станцията	18
4.0	<i>Подбор на спортисти</i>	18

5.0	Известяване на спортиста	19
5.1	Докладване на закъснения	22
5.1.1	Невъзможност за локализация на спортиста	22
5.1.2	Неспазване на процедурата по тестване от страна на спортиста	23
5.1.3	По-късно явяване или временно напускане допинг станцията	23
6.0	Придружаване на спортиста	24
6.1	Време за известяване	24
6.2	Храни и напитки - предпазни мерки	24
6.3	Нередности при известяването и/или подозрително поведение	24
6.4	Основни аспекти при даване на кръвна проба	25
6.5	Други съображения	26
7.0	Процедура по взимане на уринна проба	26
7.1	Избор на комплект за даване на уринна проба	26
7.2	Същинско пробовзимане	27
7.3	Недостатъчно количество урина	28
7.4	Разделяне и запечатване на пробата	29
7.4.1	Изхвърляне на излишъка от урина	29
7.4.2	Измерване на относителното тегло, необходимо за анализ на пробата	30
7.5	Попълване на формуляра за допингов контрол	31
8.0	Процедура по взимане на кръвна проба	32
8.1	Венепунктура	32
8.1.1	Цяла кръв или плазма	32
8.1.2	Серум	32
8.2	Избор на комплект за вземане на кръвна проба	33
8.3	Процедура по взимането на кръвна проба	34
8.4	Процедура след вземане на проба	35
8.5	Действия след вземане на проба	36

8.5.1	Анализ на цяла кръв или плазма.....	36
8.5.2	Анализ на серум	36
8.6	Запечатване на кръвни проби	36
8.7	Попълване на формуляра за допингов контрол	36
9.0	Съхранение на пробите, документация за Лабораторията и транспортиране на пробите.....	38
10.0	Биологичен паспорт на спортиста	39
10.1	Специфични изисквания	40
10.2	Процедура по вземане на проба	43
10.3	Изисквания за транспортиране на пробата	44
11.0	Изменения на процедурата за спортисти	45
11.1	Преглед.....	45
11.2	Спортисти с увреждания	45
11.2.1	Взимане на уринна проба или дренажни системи	46
11.3	Непълнолетни спортисти	46
12	Собственост на пробите	47

1.0 Въведение

Наръчника за допингов контрол е базиран на Ръководствата на САА за взимане на уринни и кръвни допинг проби, както и на Международния стандарт за тестване и разследвания на САА. Същият цели да подпомага антидопинговите екипи и екипите по взимане на кръвни проби, както и в случаите, когато АДЕ или член на АДЕ, взимащ кръвни проби, изпълняват задълженията на придружител по професионален и квалифициран начин.

1.2. Дефиниции

1.2.1 Термини съгласно Световния антидопингов кодекс 2015г.

АДАМС: Антидопинговата система за администриране и управление е уеб-базиран инструмент за управление на бази данни за въвеждане, съхранение, споделяне и отчитане на данни, предназначени да помогнат на заинтересованите страни и на САА в техните антидопингови операции във връзка със законодателството за защита на данните.

Антидопингова организация (АДО): Подписала страна/организация, която е отговорна за спазване на антидопинговите правила, за иницирането, прилагането или привеждането в сила на която и да е част от процеса на допингов контрол. Това включва, например, БОК, МОК и други организатори на големи събития, които провеждат тестване по време на техните прояви, САА, Международните федерации и националните антидопингови организации.

Спортист: всеки, който се състезава в спорт на международно ниво /дефинирано от всяка една международна федерация/ или на национално ниво /дефинирано от всяка национална антидопингова организация/. Антидопинговата организация има правото да прилага антидопинговите правила спрямо спортист, който не е спортист нито на международно ниво, нито на национално ниво и да го включи към дефиницията „Спортист“. По отношение на спортисти, които не са нито на международно, нито на национално ниво, АДО може да избере да: проведе ограничено тестване или да не провежда изобщо тестване; да анализира пробите за по-малко от пълния списък на забранените субстанции; да изисква ограничена информация за местонахождение или въобще да не изисква такава; или да не изисква предварително РТУ. В чл.2.ал.1, чл.2, ал.3 или в чл.2,ал.5, нарушение на антидопинговите правила се приема за извършено от спортист, върху когото АДО има правомощия и който се състезава на международно или национално ниво, след което следва да се приложат последиците, посочени в Кодекса /с изключение на чл.14, ал.3, т.2/. За целите на чл.2, ал.8 и чл.2, ал.9 и за целите на антидопинговата информираност и образование, всеки който участва в спорт, под юрисдикцията на която и да е

подписала страна/организация, т.е. АДО, правителство или други спортни организации, приели Кодекса, е „спортист“.

/Коментар към спортиста: Тази дефиниция ясно показва, че всички спортисти на международно и национално ниво са обект на антидопинговите правила на Кодекса, като точните дефиниции на спортовете на международно и национално ниво са посочени съответно в антидопинговите правила на Международните федерации и Националните антидопингови организации. Дефиницията също така позволява всяко НАДО, ако прецени, да разшири антидопинговата си програма извън спортистите на международно и национално ниво до състезатели на по-ниски нива на състезания или до индивидуални състезатели, които спортуват във фитнеси, но не се състезават. По този начин, НАДО може например да избере да тества състезатели на рекреативно ниво, но без да изисква предварително РТУ. Но антидопингово нарушение, включващо неблагоприятен аналитичен резултат или фалшифициране, води до всички последици, посочени в Кодекса /с изключение на чл.14, ал.3, т.2/. Решението относно това дали последиците се прилагат по отношение на спортистите на рекреативно ниво, които се занимават с фитнес, но не се състезават, е оставено на преценката на НАДО. По този начин, организаторите на големи събития за състезатели-ветерани могат да изберат да тестват състезателите, но не и да анализират пробите по пълния списък на забранените субстанции. Състезатели на всички нива следва да ползват от антидопинговата информация и обучение.

Биологичен паспорт на спортиста: Програма и методи за събиране и съхранение на данни, описани в Международния стандарт за тестване и разследване и в Международния стандарт за Лабораториите.

Кодекс: Световен антидопингов кодекс

Състезание: Състезание, мач, игра или спортно събитие. Например, баскетбол или финалите на 100-метровата олимпийска надпревара по лека атлетика. За етапни състезания и други спортни състезания, където наградите се присъждат на дневна или друга времева основа, разграничението между състезание и събитие ще бъде, както е предвидено в правилата на съответната международна федерация.

Последици от нарушаване на антидопинговите правила: нарушаване на антидопинговите правила от страна на спортист или друго лице може да доведе до едно или повече от следните: А/ дисквалифициране - означава да се анулират постиженията/резултатите на спортиста в конкретното състезание или спортна проява с всички последици, включващи отнемане на медали, точки и награди; (б) лишаване от състезателни права означава, че поради нарушение на

антидопинговите правила на спортиста или на друго лице е забранено за определен период от време участие в каквото и да било състезание или друга дейност или финансиране, както е предвидено в член 10.12.1; (в) временно спиране на състезателните права означава, че на спортиста или на друго лице е временно забранено участието в състезание или дейност преди окончателното решение на дисциплинарната комисия, проведено съгласно член 8; г) финансови последиствия означава финансова санкция, наложена за нарушение на антидопинговите правила или санкция, изразяваща се във възстановяване на разходи, свързани с нарушение на антидопинговите правила; и д) публично оповестяване или публично докладване означава разпространение на информация до широката публика или лица извън тези, които имат право на по-ранно уведомление в съответствие с член 14. Екипите в отборните спортове също могат да бъдат обект на последиствия, както е предвидено в член 11.

Допингов контрол: Всички стъпки и процеси от плана за разпределение на проверките до окончателното разпореждане с обжалвания, включително всички стъпки и процеси между тях като информация за местонахождение, взимане и обработване на допинг проби, лабораторен анализ, разрешения за терапевтична употреба, управление на резултати и изслушвания.

Събитие: серия от индивидуални състезания, провеждани заедно под юрисдикцията на един управляващ орган /например Олимпийските игри, организирани от МФ по Плуване Световни първенства, или Пан-Американските игри/.

Състезателен период: освен ако не е посочено друго в правилата на съответната международна федерация или съответния управляващ орган, „състезателно тестване“ означава периода от започването на дванадесетте часа преди състезание, в който спортиста следва да вземе участие, до края на даденото състезание и съответно пробовзимането по време на този период се приема за „състезателно тестване“.

/Коментар: Международна федерация или управляващия орган могат да установят „състезателен период“, който е различен от този на периода на спортно състезание/.

Независима мониторингова програма: екип от наблюдатели, под ръководството на САА, които наблюдават и дават насоки по време на процеса на допингов контрол на конкретни събития и докладват наблюденията си.

Международен стандарт: Стандарт, приет от САА в подкрепа на Кодекса. Спазването на Международния стандарт /за разлика от друг алтернативен стандарт, практика или процедура/ следва да е достатъчно да се заключи, че процедурите, описани от Международния стандарт са

изпълнени правилно. Международните стандарти следва да включват всички технически документи, издадени съгласно международния стандарт.

Маркер: Комбинация, група съединения или биологични показатели, които показват употребата на забранено вещество или забранен метод.

Непълнолетен спортист: Лице, което не е навършило осемнадесет години.

Извънсъстезателен период: Всеки период, който не е по време на състезание.

Проба или спесимен: Всеки биологичен материал, взет за целите на допинг контрола.

/Коментар: Понякога се твърди, че събирането на кръвни проби нарушава принципите на определени религиозни или културни групи. Установено е, че няма основание за подобни твърдения/.

Подправяне: Изменение с нередна цел или по нереден начин; неподходящо влияние; неправилна намеса; възпрепятстване, заблуждаване или участие в каквото и да е измамно поведение, за да се променят резултатите или да се възпрепятства нормалното протичане на процедурите.

Целево тестване: Избор на определени спортисти за тестване, базирано на критерии, посочени в Международния стандарт за тестване и разследвания.

Тестване: Етапите от процеса на допингов контрол, включващи плана за разпределение на проверките, пробовзимането, обработката на проби и транспортирането им до Лабораторията.

Употреба: Употребата, прилагането, поглъщането, инжектирането или консумирането по какъвто и да било начин на забранена субстанция или метод.

САА: Световна антидопингова агенция.

1.2.2 Термини съгласно Международния стандарт за тестване и разследвания

Член на антидопингов екип, взимач кръвни проби: квалифициран служител, упълномощен от пробовзимащата организация да вземе кръвна проба от спортист.

„Предавателно-приемателна система“: последователността от лица или организации, които носят отговорност за попечителството на пробата – от нейното взимане до транспортирането ѝ до Лабораторията за анализ.

Придружител: Служител, който е обучен и упълномощен от пробовзимащата организация да извършва специфични задължения, включващи едно или повече от следните: известяване на спортисти, избрани за допингов контрол; придружаване и наблюдение на спортиста до пристигането му в допинг станцията; придружаване и/или наблюдаване на спортистите, които се

намират в допинг станцията; и/или е свидетел на даване на проба, когато е му е предоставено обучение за целта.

Член на антидопингов екип: Служител, който е обучен и упълномощен от пробовзимащата организация да изпълнява отговорностите, посочени в Международния стандарт за тестване и разследвания.

Допинг станция: Мястото, където ще се проведе взимането на допинг проби.

Несъответствие с процедурата: понятие, използване да опише антидопинговите нарушения съгласно чл.2.3 и/или 2.5.

Тестване без предизвестие: Взимане на допинг проба без предварително известяване на спортиста, при което спортистът е непрекъснато придружаван от момента на известие до даването на допинг проба.

Случаен подбор: Избор на спортистите за тестване, който не е целево тестване.

Управляваща резултатите организация: Организацията, която отговаря съгласно член 7.1 от Кодекса за управлението на резултатите от тестване (или друго доказателство за потенциално нарушение на антидопинговите правила) и изслушвания, независимо дали е: (1) антидопингова организация (например Международният олимпийски комитет или друга организация, провеждаща големи спортни събития, САА, Международна федерация или национална антидопингова организация); или (2) друга организация, която действа съгласно правомощията на и в съответствие с правилата на Антидопинговата организация (например, национална федерация, която е член на международна федерация). По отношение на неуспешно подаване на местонахождение, органът за управление на резултатите е определен в член I.5.1.

Тестваща организация: Организацията, която е отговорна за събирането на проби в съответствие с изискванията на Международния стандарт за тестване и разследвания, независимо дали е: /1/ самата тестваща организация; /2/ друга организация /например трета страна по договор/, към която тестващата организация е делегирала или договорила подобна отговорност /тестващата организация е винаги основно отговорна за изпълнение на съответствията по Кодекса във връзка с Международния стандарт за тестване и разследвания, отнасящи се до взимането на проби/.

Оборудване за вземане на проби: Контейнери или апарати, използвани за събиране или съхраняване на пробата по всяко време на сесията за вземане на проби. Оборудването за събиране на проби следва да включва най-малко:

- За събиране на уринни проби: Съдове за събиране на пробата при напускане на тялото на спортиста;

- Подходящ комплект за сигурно съхраняване на частични проби, докато спортистът е в състояние да осигури повече урина;

- шишета и капаци, които могат да се запечатват и не позволяват фалшифициране, за надеждно съхранение и транспортиране на цялата проба.

- За събиране на кръвни проби: игли за взимане на пробата;

- Кръвни епруветки, които могат да се запечатват и не позволяват фалшифициране устройства за надеждно съхранение и транспортиране на пробата.

Персонал за събиране на проби: колективен термин за квалифицирани длъжностни лица, упълномощени от органа по събиране на проби да изпълняват или да съдействат при изпълнение на задълженията по време на сесията за вземане на проби.

Сесия за събиране на проби: Всички последователни дейности, които пряко включват състезателя от момента, в който е установен първоначалният контакт с него - известяването му, до момента, в който състезателят напусне станцията за допингов контрол, след като е дал проба.

Тестваща организация: Организацията, която е наредила конкретното взимане на допинг проби, независимо дали е: /1/ антидопингова организация /например, МОК или друг организатор на голямо спортно събитие, САА, международна федерация или национална антидопингова организация/ или /2/ друга организация, извършваща тестване съгласно правомощията и в съответствие с правилата на антидопинговата организация /например национална федерация, която е член на международна такава/.

Попълване на местонахождение: информация, предоставена от или името на спортист, включен в Регистъра на спортистите за тестване, която обхваща данни за местонахождение през следващото тримесечие, в съответствие с чл. 1.3 на Международния стандарт за тестване и разследвания.

1.2.3. Термини в ръководства

Представител на спортиста: Лице, определено от спортиста да присъства за потвърждаване на процедурата по взимане на допинг проба /не включва присъствие по време на даване на самата проба/. Това лице може да е от спортно-техническия персонал на спортиста, като например треньор или лекар на отбора, член от семейството или друг. По време на състезателно тестване, представителят на спортиста следва да има съответната акредитация, за да му се позволи достъп до допинг станцията.

Помещение за взимане на кръвни проби: Място, на което се взимат кръвни проби. Може да се различава от допинг станцията, където се взимат уринните проби, или може да е отделено в допинг станцията място.

Процедура по взимане на кръвни проби: Процедурата по взимането на кръвна проба от спортиста, от пристигането на спортиста в помещението за взимане на кръвни проби до напускането му на помещението.

Кръвна проба: Определено количество от цяла кръв, плазма или серум, взето по подходящ начин за извършване на един или повече лабораторни тестове.

Игла тип „пеперуда“: Малка игла с две прикрепени пластмасови крила, които са притиснати заедно, за да оформят ушенце, използвано за работа с иглата. Дълъг 6-12 инча пластмасов шлаух е прикрепен, за да предложи по-добро боравене.

Венпунктура: Процесът на взимане на кръвна проба от вената на спортиста.

Свидетел: Член на персонала по вземане на проби, който наблюдава даването на проба от спортиста в съответствие с процедурите за наблюдение.

1.2.4 Термини съгласно Международния стандарт за Лаборатории

Лаборатория(ии): (А) акредитирана от САА лаборатория, прилагаща методи и процеси по изпитване с цел представяне на доказателствени данни за откриването на забранени субстанции, методи или маркери от Забранителния списък, и (ако е приложимо) количествено определяне на Прагова Субстанция в урина и други биологични материали в контекста на антидопинговите дейности.

Одобрена от САА Лаборатория за биологичен паспорт на спортиста: Лаборатория, която иначе не е акредитирана от САА; прилага изпитвателни методи и работи в подкрепа на програмата за биологичен паспорт на спортиста в съответствие с критериите за одобрение на неакредитирани лаборатории за БПС.

2. Роли и отговорности

Антидопингови организации, които сключват договори с други антидопингови организации или с трети страни, за да действат като органи по взимане на проби, се считат за тествачи организации.

2.1 Член на антидопингов екип

Председателят на антидопинговия екип ръководи сесията по взимане на проби, като гарантира, че всяка проба е правилно взета, идентифицирана и запечатан, както и че всички проби са правилно съхранени и изпратени съгласно съответните указания.

Член на антидопинговия екип или придружителят поема отговорностите по известяване на спортиста, неговото придружаване и взимането на пробата. Българската национална антидопингова организация предпочита придружителя единствено да известява спортиста и да не присъства като свидетел по време на даването на уринна проба.

Ако е професионално квалифициран, член на антидопинговия екип може да изпълнява и задълженията по взимането на кръвни проби. Подготовка на място:

- Организация и проверка на оборудването, включително цялата съответна документация.
- Организация и брифинг на персонала по взимане на проби относно ролята и отговорностите им преди или при пристигане в допинг станцията/помещението за взимане на кръвни проби, включително известяването на спортиста, придружаването му и взимането на пробата/те.
- Да се уверят, че придружителите са обучени да извършат съответните дейности /ако е приложимо/.
- Прави оценка и подготвя оборудването за тестване.

Известяване на спортиста:

- Организиране или известяване и придружаване на спортистите. Член на антидопинговия екип трябва да придружава спортиста от момента на известяване до момента на взимане на пробата. При желание от страна на спортиста може да се осигури присъствие на негов представител.
- Осъществяване на контакт със спортни представители, ако е необходимо.
- Гарантиране, че на спортиста са обяснени правата и отговорностите му.
- Обяснение или организиране на обяснение за спортисти и техни представители, ако е необходимо, на процеса по взимане на кръвна/уринна проба.

Пробовзимане:

- Взимане на проба и наблюдение на даването на проба.
- Координиране на взимането на съпътстващи проби , ако е необходимо.
- Свидетелстване или организиране на свидетелстване за даването на уринна проба.
- Осигуряване на правилното събиране, идентифициране и запечатване на всяка проба.

Отговорности след тестването:

- Наблюдение на процеса след взимането на пробата.
- Осигуряване, че всички проби са правилно съхранени и изпратени в съответствие със съответните указания.
- Завършване или организиране на попълването и проверката на съответната документация.
- Изхвърляне на оборудването за взимане на проби, използвано при взимането на проби.
- Проверка на „предавателно-приемателната система“ .

- Организиране на куриерски услуги, ако е необходимо, и транспортиране на пробата/ите. Или организиране на скрининг на пробата на място.

2.2 Член на антидопингов екип, взимаш кръвни проби

Както бе споменато, квалифициран член на АДЕ може да изпълни задълженията, отнасящи се до взимането на кръвни проби.

Квалификации:

- притежава квалификации по венепункция, признати от съответните публични органи, с опит във взимането на кръвни проби.
- одобрен от БулНАДО да извършва процедурата по взимане на кръвни проби.

Пробовзимане:

- отговаря на съответни въпроси от страна на спортиста по отношение на процедурата.
- подготвя спортиста, взема кръвна проба и съветва спортиста за процедурите след взимането на кръвна проба.
- ако е необходимо, осигурява първа помощ на спортиста.

Отговорности след тестването:

изхвърля оборудването за взимане на проби, използвано при взимането на проби, съгласно местните стандарти за работа с кръв.

- проверява процедурата по събиране на пробите и подписва съответната документация.

2.3 Придружител

На придружителя могат да се възлагат допълнителни задължения по процедурата за вземане на уринни/кръвни проби. Долупосочените задължения се отнасят до взимането на проби:

Подготовка на място:

- получава подготовка от АДЕ/члена на АДЕ, взимаш кръвни проби. Придружители без опит следва да бъдат обучаване от АДЕ на място.
- Обучението включва изискванията за известяване наблюдение при даване на проба от спортиста (ако е приложимо) и задълженията за поверителност.

Известяване на спортиста:

- Известете спортиста лично, както сте инструктирани от АДЕ по взимане на уринни/кръвни проби
- Придружете спортиста от момента на известяване до пристигането му в помещението за взимане на кръвни проби/допинг станцията

3.0 Подготовка за сесията по взимане на проби

Протоколът за сесията по събиране на проби е разделен на следните части:

3.1 Изисквания за оборудване и консумативи

АДЕ се уверява, че необходимото оборудване и материали са на мястото за сесията по взимане на проби.

Може да има малки вариации в оборудването.

Като общо правило, за взимането на урина трябва да е налично следното:

- а. чисти, запечатани съдове за събиране на урина.
- б. комплекти за частични проби.
- в. Оборудване за измерване на специфичното тегло.
- г. Запечатани шишета за проби А и В.
- д. Сигурни куриерски транспортни чанти/контейнери.
- е. Ръкавици за еднократна употреба.
- ж. Сапун за измиване на ръце или антибактериален гел/течност.
- з. Хартиени кърпи или друг абсорбиращ материал.
- и. Кошче/торби за боклук.
- й. запечатани безалкохолни напитки.
- к. Ножици, писалки и други.
- л. Цялата документация за допингов контрол.*
- м. Друго оборудване, посочено от съответната лаборатория.

*Включва формуляри за допингов контрол, формуляри за уведомяване за спортисти (ако не са част от формуляра за допингов контрол), формуляри за допълнителен доклад, формуляри за предавателно-приемателен протокол, формуляри за доклад на председателя на АДЕ и др.

Като общо правило, за вземането на кръвни проби трябва да са налице следните:

- а. Стерилни игли.
- б. Игли тип „пеперуда“.
- в. Еднократни пластмасови спринцовки.
- г. Подходящи вакуумни епруветки за изтегляне на предварително определен обем кръв. Те могат да включват серум-сепариращи епруветки или и/или EDTA (антикоагулантни) епруветки, както се изисква.
- д. Стерилни подложки за дезинфекция.

- е. Ръкавици за еднократна употреба.
- ж. турникети.
- з. Контейнер за изхвърляне на биологично опасни отпадъци.
- и. Комплект за разливане на биологични течности.
- й. Адхезивна превръзка и марля.
- к. Хладилник, изолирана хладилна кутия или изотермична торба.*
- л. сигурни куриерски транспортни чанти и уплътнения.
- м. дейта-логери за транспортирането на пробите.
- н. Сапун за измиване на ръце или антибактериален гел/течност.
- о. Хартиени кърпи или друг абсорбиращ материал.
- п. Кошче/торби за боклук.
- р. запечатани безалкохолни напитки.
- с. Ножици, писалки и други.
- т. Всички документи за допингов контрол.**
- у. Друго оборудване, посочено от съответната лаборатория.

*или друго оборудване за съхранение и устройство, което да поддържа ниска температура на кръвните проби по време на транспортирането им. Не се допуска замразяване на проби с цяла кръв

**Включва формуляри за допингов контрол, формуляри за уведомяване за спортисти (ако не са част от формуляра за допингов контрол), допълнителни формуляри, формуляри за предавателно-приемателната система, формуляри за доклад на председателя на АДЕ и др.

3.2 Критерии за достатъчно оборудване

Следва да се осигури достатъчно по количество оборудване за процедурата по взимане на проби: Спортистът следва винаги да има избор от минимум поне 3 комплекта за кръвни/уринни проби и комплекти за частична уринна проба.

Във връзка с изискванията за относителното тегло на уринна проба и достатъчно осигуряване на комплекти, е препоръчително горепосоченият минимален брой (3) да бъде увеличен 2.5 пъти. Например, ако се тестват 3 спортисти, минималният брой комплекти са 5 (тъй като за последният спортист са необходими 3 броя комплекти. За да има достатъчно количество за всеки един спортист от тримата спортисти, трябва да се подготвят 5x2.5 комплекти, т.е. приблизително 12-13 комплекта.

Количеството на документацията за допингов контрол е базирана на броя тестове, които следва да се извършат.

Недостатъчното количество за избор няма да анулира легитимността на процеса по взимане на проби, но се препоръчва както спортистът и член на АДЕ, така и определен от АДЕ представител на спортиста да удостоверят адекватността на използваното оборудване.

3.3. Основни аспекти при взимане на проби

1. включва уникална система за номериране на всички шишета, контейнери или други средства, използвани за идентифициране на пробата.
2. осигури система против фалшифициране на пробата Provide a tamper-evident sealing system.
3. осигури, че самоличността на спортиста не се разкрива от оборудването.
4. осигури, че цялото оборудване е чисто и непокътнато преди употребата му от спортиста.

3.4. Инструкция на АДЕ по взимане на проби

АДЕ провежда инструктаж относно ролите и отговорностите на персонала по взимане на проби преди и след пристигането в помещението за взимане на кръвни проби/допинг станцията.

Това включва известяването на спортиста, придружаването му, взимането на уринна и кръвна проба, ако е приложимо. (Виж чл. 7 от Международния стандарт за тестване и разследвания и указанията/ръководствата на САА относно персонала по взимане на проби: подбор, обучение, акредитация и реакредитация).

Придружителите без опит се обучават от АДЕ на място.

По време на инструктажа, председателят на АДЕ представя официалната документация, осигурена от БАДО (заповед за допингов контрол и/или оторизационно писмо от Тестващата организация) за персонала по вземане на проби, която документация уточнява правомощията на АДЕ да вземе проба от спортиста.

БАДО осигурява и контролира използваната официална упълномощаваща документация.

3.5. Помещение за взимане на допинг проби

За помещението, използвано за взимане на кръвни проби се изискват поверителност, възможност за ползване само от един човек и висок стандарт на чистота. По необходимост, изискванията са по-стриктни, отколкото тези за допинг станция, използвана за взимане на уринни проби.

Ако помещението не предлага уединеност на спортиста и/или по време на взимане на проба е предназначено за ползване за цели, различни от допингов контрол, АДЕ следва да намери алтернативно място. Ако помещението не отговаря на минималните изисквания, АДЕ по взимане на уринни/кръвни проби може да прецени да прекрати тестването. Следва, обаче, да опише в

документацията причините за това решение. БАДО може да изиска към доклада на АДЕ да бъде включена скица на помещението за взимане на кръвни проби.

3.5.1. Състезателно тестване - критерии

В допълнение към изискванията за поверителност, ползване от само един човек и тези за чистота, помещението за взимане на кръвни проби/допинг станцията следва също така да:

- а. поддържа конфиденциалността на спортиста.
- б. да бъде добре осветлена и с добра вентилационна система.
- в. да осигурява контролиран достъп, позволен единствено на упълномощен персонал.
- г. да се заключава и да осигурява сигурно съхранение на пробите и на оборудването за взимане на проби.
- д. да съдържа удобен стол или легло за даване на проба и оборудване за грижа за спортиста след даване на пробата, ако е необходимо.* /прилага се само при взимане на кръвни проби/.
- е. да съдържа хладилник, изолирана охлаждаща кутия или изотермична чанта.* /прилага се само за взимане на кръвни проби/.
- ж. включва чакалня със столове; отделна част за административната дейност, включваща попълване на документацията, с маса и столове; прилежащи тоалетни за даване на проба, които да позволяват на спортиста да си измие ръцете, с квадратура достатъчно голяма да осигури място на свидетеля по даване на проба /ако е приложимо/ и на спортиста.
- з. да е голяма в зависимост от броя на спортистите, техните представители и персонала по взимане на проби, които ще присъстват на мястото.
- и. да е подходящо намираща се в близост до мястото на състезанието или до друго място, където спортиста ще бъде известен.
- й. съдържа избрани запечатани, безалкохолни напитки за спортисти, ако е възможно.

*или друго оборудване за съхранение и устройство, което да поддържа кръвните проби на ниска температура по време на транспортирането им. Не се допуска замразяване на кръвните проби

Транспорт на спортисти

Ако помещението за взимане на кръв/допинг станцията е на известно разстояние от мястото на спортна проява, където спортистите се състезават/финишират, АДЕ по взимане на кръв/урина трябва да уговори с организатора на събитието подходящ транспорт за спортисти, техните представители и персонал по взимане на проби, както до помещението за взимане на кръв/допинг станцията и обратно на мястото на провеждане на състезанието или до друго уговорено място след приключване на процедурата по взимане на проби.

3.5.2. Извънсъстезателно тестване - критерии

Помещението за взимане на кръв/допинг станцията, която се използва, трябва да:

а. отговаря на изискванията за поверителност и чистота и изискването за ползване само от един човек; и

б. осигурява подходяща част за чакалня и част за работа, където е възможно.

При извънсъстезателно тестване, помещението за взимане на кръв/допинг станцията може да е дома на спортиста или хотелска стая, а не официално определено място за взимане на кръв/допинг станция.

3.5.3. Ограничения за достъп до допинг станцията

Председателят на АДЕ за взимане на урина/кръв може да определи персонал за взимане на проби, който да наблюдава достъпа до помещението за взимане на кръв/допинг станцията с цел осигуряване достъп единствено на упълномощени лица, или да изиска от организатора на събитието да определи подобен тип персонал.

Достъпът до помещението за взимане на кръв/допинг станцията е ограничен до спортиста, негов представител, преводач /ако е необходим/ и персонала за взимане на проба, освен ако не е одобрено друго от председателя на АДЕ по взимане на кръв/урина.

Допълнителен персонал, който иска достъп, може да включва представител на Международна федерация, наблюдател от страна на АДО, наблюдател от страна на тестващата организация или наблюдател от страна на пробовзимащата организация, одитор или наблюдател от страна на САА, където е приложимо съгласно Програмата за независим наблюдател на САА /Международен стандарт за тестване и разследвания чл. 6.3.3 (d)/. Наблюдателят от страна на САА не трябва директно да наблюдава даването на уринна проба.

Горепосочените лица следва да представят на АДЕ по взимане на кръв/урина съответната идентификация и акредитация при пристигането си в помещението за взимане на кръв/допинг станцията.

Представители на медиите нямат право на достъп до помещението за взимане на кръв/допинг станцията по никое време.

4.0 Подбор на спортисти

АДЕ трябва да следва политиката на БАДО за избор на спортисти. При тестване, спортистите следва да бъдат подбрани, както следва:

4.1. при състезателно тестване, на събития от държавния спортен календар:

а) в индивидуалните спортове, спортистите трябва да бъдат подбрани по класиране, по жребий, целево или комбинация от тях; целево могат да бъдат подбрани конкретни дисциплини, категории или състезатели във връзка с критериите за целево тестване на БАДО и съгласно МСТР на САА и приложимите технически документи; изборът не трябва да се разкрива на спортиста до момента на неговото известяване;

б) в отборните спортове, спортисти, включени в тимовия лист за състезанието; избрани по жребий или целево или комбинация от тях; целево могат да бъдат подбрани и конкретни състезатели във връзка с критериите за целево тестване на БАДО и съгласно МСТР на САА и приложимите технически документи; изборът не трябва да се разкрива на спортиста до момента на неговото известяване;

в) председателят на АДЕ има правото да избира спортисти за целево тестване по негова преценка.

4.2. при извънсъстезателно тестване, включително спортисти, включени в Регистъра на спортистите за тестване на БАДО:

а) спортисти, включително такива, изтърпяващи период на лишаване от права или временно отстраняване, следва да се избират на случаен принцип;

б) спортисти, включително такива, изтърпяващи период на лишаване от права или на временно отстраняване, следва да се избират за целево тестване;

в) спортисти от предварително определени дисциплини/категории или конкретни спортисти съгласно критериите за целево тестване на БАДО.

4.3 освен при изключителни обстоятелства, всички тествания съгласно параграф 1 по-горе трябва да са без предварително известие.

4.4. когато е извършено нарушение на антидопинговите правила от двама или повече членове на отбор, след проведено тестване описано в параграфи 1 и 2 по-горе, може да се проведе разширено тестване, обхващащо всички спортисти в отбора.

4.5. в индивидуалните спортове, когато подборът на спортисти за тестване е чрез жребий, се извършва от председателя на АДЕ заедно с главния съдия на състезанието; в отборните спортове - представител от всеки от отборите също следва да присъства.

4.6. в индивидуалните спортове, когато подборът на спортисти за тестване е чрез жребий, той трябва да се проведе преди старта на състезанието или проявата за определяне на дисциплините и/или категориите и в края на състезанието или проявата за избор на спортистите.

4.7. в отборните спортове по време на състезателно тестване, когато подборът на спортисти за тестване е чрез жребий, той следва да се проведе:

а) по време на обичайната почивка на полувремето или директно след края на срещата при футболните състезания – в присъствието на делегата на срещата и представители на двата отбора се тегли жребий от стартовите списъци. Изтеглят се по равен брой жетони за всеки от отборите и отделно се изтегля и по една резерва. Изтеглените номера се затварят незабавно в пликове, без да се разбира кои състезатели са изтеглени, и след това се запечатват. Двете резервите се запечатват в отделни пликове. Върху запечатаните пликове се подписва всеки един от присъстващите.

След края на срещата пликовете се отварят в присъствието на представителите на двата отбора и делегата на срещата. Служителите по допинг контрол/шаперонетата незабавно известяват състезателите, които подлежат на допинг контрол, за да се гарантира, че тестването е без предварително известие. В случай, че някой от изтеглените състезатели се нуждае от спешна медицинска помощ се тества съответната резерва.

б) При останалите отборни спортове процедурата е същата, като жребия се тегли в последната почивка на мача или директно след приключване на срещата.

4.8 При целево тестване по време на и извън състезание служителите по допинг контрол трябва да следват и изпълняват инструкциите, предоставени от БАДО.

5.0. Известяване на спортиста

Персоналът по взимане на проби изпълнява следната последователност от действия:

1. установява местонахождението на спортиста, и планира установяването на контакт с него и времето за известяване, вземайки предвид специфичните обстоятелства на спорта/състезанието/тренировката и т.н., като се има предвид тестването без предизвестие.

АДЕ взимат предвид всички логистични фактори /специфика на мястото на провеждане на събитието, специфика на спорта и т.н./ при планиране на подходящото време и начина за установяване на контакт при известяването на спортиста.

Сред тези фактори да се има предвид:

- предизвикателства при спортовете с масово финалиране или естеството и спецификата на мястото на провеждане.
- наличието на смесена зона на мястото на провеждане.

- използвайте делегатите на състезанието да съдействат за идентифициране/потвърждаване на финалните позиции.

- спортове, където обичайно спортистите са непълнолетни и/или имат увреждане, което може да изисква присъствието на трета страна по време на известяването.

2. АДЕ представя предварително на всички съответни лица целия персонал по взимане на проби.

3. АДЕ удостоверяват самоличността си на спортиста и показват акредитационна карта, издадена от БАДО или документи, упълномощаващи ги да извършат допинг тестването /напр. писмо за упълномощаване/.

4. към придружителите няма изискване да представят име или карта със снимка

5. АДЕ/придружителят следва да се увери, че спортистът е първото уведомено лице, че той/тя е избран/а за допингов контрол.

Изключения: Ако спортистът е непълнолетен, има увреждане и/или има необходимост от преводач, взимащият кръв/урина член на АДЕ преценява, че е необходимо да извести трета страна преди известяването на спортиста. Всяко известяване на трета страна трябва да се направи по сигурен и поверителен начин, така че да не крие риск спортистът да получи, каквото и да е предварително известие/информация, че е избран/а за допинг тестване. Обикновено, известяването следва след края на състезанието, в което спортистът се състезава.

Взимащият кръв/урина/придружителят изисква съдействие от трета страна /например спортен представител/ за локализиране, идентифициране и/или известяване на спортиста/ите, избран/и за тестване, поради това, че не познава спортиста или мястото, на което ще се взимат пробите /напр. състезателно тестване или при тестване на тренировъчен лагер/. И в двата случая, взимащият кръв/урина/придружителят представя първоначалното известие директно на спортиста, а и когато е приложимо, чрез преводач.

6. взимащият кръв/урина/придружителят вербално потвърждава идентичността на спортиста и записва вида на документа в документацията за допингов контрол. (Международен стандарт за тестване и разследвания чл. 5.3.4).

Официална идентификация: Официалното идентифициране може да се установи чрез идентификационния номер на снимката, началния номер, акредитацията или свидетел - трета страна. Ако самоличността на спортиста е неизвестна и не може да бъде потвърдена, взимащият кръв/урина документираща това и се свързва с БАДО за инструкции. АДЕ може с мобилен телефон да направи снимка на спортиста и да препратят снимката заедно с доклада си.

Невъзможността на спортиста да осигури идентификационна карта със снимка не анулира тестването.

7. Взиманият кръв/урина/придружителят показва на спортиста формата за известяване, след което го известява за следното:

А. спортистът е избран за тестване и от него се изисква да даде допинг проба;

Б. Българската национална антидопингова организация извършва взимането на пробата;

В. вида на пробата /кръв, урина или и двете/ и всички задължителни условия преди взимането на пробата, включително изискването спортистът да даде проба под прякото наблюдение на свидетел от страна на АДЕ.

Г. изискването да се подложи на тестване незабавно.

Д. взиманият кръв/урина трябва да използва своята преценка дали спортистът не може да се подложи на тестване без забавяне. Взиманият кръв/урина/придружител трябва да информира спортиста за възможните последици от нарушение на антидопинговите правила във връзка с несъответствие на процедурата по тестване за кръвна/уринна проба.

Е. правата на спортиста, включително правото:

- да има придружител по време на цялата процедура по взимане на проба /с изключение на самото даване на проба/ и ако е възможно, да има право на преводач /ако има такъв/.

- да задава въпроси и да изиска допълнителна информация относно процеса на взимане на проба.

- да изиска по-късно явяване в помещението за даване на кръв/допинг станцията по основателни причини /Международен стандарт за тестване и разследвания чл. 5.4.4 (a), (b)/.

- да изиска промени в процедурата по взимане на проба, ако е непълнолетен и/или има увреждане (Международен стандарт за тестване и разследвания, Анекс В – Изменения за спортисти с увреждания и Анекс С – Изменения за непълнолетни спортисти).

Ж. отговорности на спортиста, включително:

- да остане под прякото наблюдение на взимания урина/придружителя през цялото време от момента на известяване от взимания урина /от придружител - ако е възможно/ до момента на завършване на процедурата по взимане на проба.

- да осигури адекватна и валидна карта за самоличност

- да се запознае и да спазва процедурата по взимане на проба. /Спортистът следва да бъде уведомен относно последиците при неспазване на процедурата/

- да се яви незабавно за допингов контрол, освен ако няма основателни причини за забавяне /Международен стандарт за тестване и разследвания чл. 5.4.4 (a), (b)/.

3. мястото на помещението за взимане на кръв/допинг станцията

И. спортистът приема храна и течности преди даването на проба на свой собствен риск. Спортистът не трябва да се хидратира прекомерно, тъй като това може да забави даването на подходяща проба.

Й. всяка уринна проба, дадена от спортиста на пробовзимащия персонал, следва да е първата урина непосредствено след известяването на спортиста, т.е. същият не трябва да уринира под душа или другаде, преди да даде уринна проба на пробовзимащия персонал.

7. Взимащият кръв/урина/придружителят представя на спортиста да прочете и подпише формуляра за известяване.

8. Взимащият кръв/урина/придружителят осигурява копие на официалното известие на спортиста.

5.1. Докладване на закъснения

Пробовзимащият персонал документира всички причини за закъснението на спортиста до помещението за взимане на кръв/допинг станцията и/или причини за тяхното напускане, които могат да изискат допълнително разследване от страна на Българската НАДО. Неспазването на изискването от страна на спортиста да е под непрекъснато наблюдение също се записва в доклада от АДЕ.

5.1.1 Невъзможност за локализация на спортиста

АДЕ трябва да предприеме всички стъпки за локализиране на спортиста, спазвайки изискванията за тестване без предварително известие.

Ако АДЕ се опита да локализира спортиста при извънсъстезателно тестване в посочен 60-минутен часови интервал, посочен от състезателя в системата АДАМС, трябва да следва процедурите, посочени в Международния стандарт за тестване и разследвания I.4.3 (b) и (c).

Забележка: когато спортистът не може да бъде открит въпреки усилията на АДЕ, и остават само 5 минути в рамките на 60-минутния часови интервал, тогава като последен вариант АДЕ може /но не е длъжен/ да се обади на спортиста /при положение, че същият е посочил телефон за връзка при попълване на местонахождението си/, за да провери дали е на посоченото от него/нея място. Ако спортистът отговори на обаждането и се намира на (или в непосредствена близост до) посоченото място за незабавно тестване /в рамките на 60-минутния часови интервал/, тогава АДЕ трябва да изчака спортиста и да вземе проба от него/нея. АДЕ обаче трябва внимателно да отбележи всички обстоятелства, така че да може да се реши дали да се извърши допълнително разследване. По-специално, АДЕ трябва да отбележи всички факти, които предполагат, че може да е имало фалшифициране или манипулиране на урината или кръвта на спортиста във времето между телефонния разговор и взимането на пробата. Ако състезателят отговори на обаждането на АДЕ и не е на определеното място или в непосредствена близост, така че не може да бъде тестван/а в

рамките на 60-минутния времеви интервал, АДЕ трябва да попълни доклад за неуспешен опит за проверка.

5.1.2. Неспазване на процедурата по тестване от страна на спортиста

Ако спортистът откаже да се подпише, че е известен, или избягва известяване, взимащият кръв/урина/придружителят трябва да направят всякакви опити да убедят спортиста да изпълни процедурата, включително да му напомнят относно последиците от отказ от допинг тестване. Ако спортистът продължава да отказва, взимащият кръв/урина/придружителят трябва да докладва всички съответни факти.

АДЕ трябва да се стреми да получи подписи от спортиста/свидетеля, за да потвърди отказа му от тестване и трябва да се свърже възможно най-бързо с Българската НАДО за последващи инструкции.

5.1.3. По-късно явяване или временно напускане на допинг станцията

По-късното явяване в помещението за взимане на кръв/допинг станцията и/или временното ѝ напускане следва да се позволи при следните случаи:

Състезателно тестване:

1. участие в церемония по награждаване
2. изявление пред медиите
3. участие в последващи състезания
4. разгривка
5. получаване на необходима медицинска помощ
6. намиране на представители и/или преводач
7. получаване на карта за самоличност със снимка
8. всякакви други основателни причини, определени от АДЕ, като се имат предвид инструкциите на тестващата организация.

Подобно разрешение трябва да се позволи, само ако спортистът може да бъде непрекъснато придружаван и наблюдаван по време на закъснението.

Извънсъстезателно тестване:

1. намиране на представител на спортиста
2. завършване на тренировка
3. получаване на необходима медицинска помощ
4. получаване на карта за самоличност със снимка

Всякакви други основателни причини, определени от АДЕ, имайки предвид всички инструкции от страна на Българската НАДО.

6.0 Придружаване на спортиста

6.1. Време за известяване

Препоръчва се АДЕ да разгледа всички уместни факти по отношение спецификата на спорта и мястото, които биха могли да повлияят времето за известяване и процеса по придружаване:

- спортове, в които спортистите се състезават в повече от една проява, потенциално удължаващи процеса на придружаване; или
- дейности след проявата, които трябва да се изпълнят от спортиста и тяхната продължителност /церемония по награждаване или пресконференция/.

6.2 Храни и напитки - предпазни мерки

Взиманият кръв/урина/придружителят не може да спре спортиста от консумирането на храна и напитки, но е препоръчително спортистът да избере сам от отделно запечатани безалкохолни напитки, за да се хидратира.

Взиманият кръв/урина/придружителят не трябва да подава храна или напитки на спортиста.

6.3 Нередности при известяването и/или подозрително поведение

Дискретно и без да оставя без наблюдение спортиста, придружителят трябва да информира АДЕ колкото е възможно по-скоро за всякакви нередности при известяването и/или съмнително поведение по време на периода на наблюдение.

Ако е уместно, АДЕ документира нередностите и определя дали е удачно да се направи разследване за възможно несъответствие по процедурата /Международен стандарт за тестване и разследвания Анекс А/, ако е на мнение, че нередностите и/или съмнителното поведение може да са компрометирали процедурата по пробовзимане.

6.4 Основни аспекти при даване на кръвна проба

- След пристигането на спортиста в помещението за взимане на кръв/допинг станцията АДЕ/ придружителят и /ако е приложимо/, представител на състезателя и/или преводач, на АДЕ трябва да се представи карта за самоличност със снимка на състезателя или други документи за идентификация.
- Ако в същата сесия състезателят трябва да даде и кръвна проба, АДЕ може да поиска от състезателя първо да даде уринната проба.

- Независимо от вида на тестване, след като спортистът е пристигнал в помещението за взимане на кръв/допинг станцията, той/тя трябва винаги да бъде под наблюдение, докато се извърши взимането на пробата.
- Взимащият кръв осигурява на спортиста удобни условия и инструктира спортиста да остане в нормално седнало положение с крака на пода поне за 10 мин, преди да даде кръвна проба. Когато е възможно, АДЕ възлага на член от персонала за взимане на проби ролята на наблюдател през 10 минутния период на седнало положение на всеки спортист. Това задължение може да се извърши заедно с регистриране на лицата, влизащи и излизащи от станцията.
- Кръвна проба се събира от всеки спортист отделно при осигурено уединение на всеки спортист.

[Забележка: Спортистът не трябва да се изправя по никое време в рамките на 10-те минути преди взимането на пробата за биологичен паспорт. Недопустимо е спортистът да е в седнало положение в рамките на 10 мин в чакалнята и след това да бъде извикан за взимане на кръвната проба в стаята за пробовзимане./

- Спортистът може да поиска да напусне временно допинг станцията за определен период от време, по основателни причини. Ако АДЕ разреши, то тогава АДЕ и спортистът трябва да се съгласят по следните няколко условия за напускането:

- а. целта/причината на спортиста за напускане на помещението за взимане на кръв/допинг станцията;
- б. времето на връщане след изпълнение на договореното;
- в. спортистът трябва да остане под непрекъснато наблюдение;
- г. спортистът не трябва да уринира, преди да се е върнал в допинг станцията;

Ако няма придружител, който да съпроводи спортиста, АДЕ трябва да помоли спортиста да остане в допинг станцията, докато има налице свободен придружител.

Ако спортистът настоява да напусне допинг станцията без придружител, АДЕ го информира за възможните последици от неспазване на процедурата по допинг тестване и документира обстоятелствата.

6.5 Други съображения

Преди взимането на проба, АДЕ трябва да запита спортиста дали преди е бил тестван и дали има нужда на му/й обясни процедурата по пробовзимане. Ако спортистът не е бил тестван преди това или изисква обяснение на процедурата за взимане на кръв/урина, АДЕ трябва да му я обясни.

Като минимум, АДЕ трябва да се увери, че спортистът е информиран за изискванията на процедурата по пробовзимане и относно неговите/нейните права и отговорности.

7.0 Процедура по взимане на уринна проба

7.1 Избор на комплект за даване на уринна проба

Изборът на оборудване/комплект за процедурата следва следната последователност на действие:

1. спортистът трябва да има избор от съдове за даване на проба /чаши/ и друго оборудване за пробовзимане, от които да избере. На спортиста трябва да му се осигурят поне 3 съда комплекти за пробовзимане, от които да избере.

Забележка: Ако спортистът има увреждане, което изисква той/тя да използва допълнително или друго оборудване, както е посочено в Международния стандарт за тестване и разследвания Анекс В – Изменения за спортисти с увреждания, АДЕ трябва да провери оборудването и да се увери, че то няма да повлияе на идентичността и целостта на пробата.

2. спортистът и АДЕ проверяват дали всички части на оборудването за пробовзимане са чисти и дали всички пломби/уплътнения на избрания комплект са непокътнати и не са били фалшифицирани.

3. ако спортиста или АДЕ не е доволен с качеството на комплекта, спортистът трябва да избере нов комплект.

4. ако спортистът не е доволен от качеството на нито един от комплектите, а АДЕ не е съгласен с мнението на спортиста, че всички комплекти не са задоволителни, АДЕ инструктира спортиста да продължи с процедурата по пробовзимане.

5. мненията на спортиста се записват от АДЕ в документацията за допингов контрол.

6. ако спортистът не желае да продължи с процедурата по пробовзимане, АДЕ го информира за възможните последици от неспазване на изискванията по процедурата по пробовзимане.

7. ако и АДЕ и спортистът са съгласни, че нито един от наличните комплекти не е задоволителен, АДЕ прекратява процедурата по пробовзимане и записва причините за прекратяването.

8. след като спортистът избере съд за даване на проба, трябва съдът да е под негов непрекъснат контрол, докато пробата /частичната проба/ не бъде запечатана, освен ако е поискано съдействие поради увреждане на спортиста.

7.2 Същинско пробовзимане

Свидетелят, който наблюдава даването на уринна проба от спортиста, трябва да е от същият пол като спортиста и да го придружи до помещение, осигуряващо поверителност /тоалетна/ за взимането на пробата. Спортистът носи неговата/нейната проба в съда за пробовзимане през цялото време.

Когато е възможно, АДЕ се уверява, че преди даването на пробата спортистът си измива ръцете само с вода.

След като са в помещението за даване на проба, АДЕ инструктира спортиста да махне или да оправи всякакъв вид дреха, която може да ограничава ясения и безпрепятствен изглед към даването на пробата.

АДЕ се уверява, че цялата урина, давана от спортиста по време на даването на пробата, е събрана в съда за урина.

АДЕ информира спортиста за изискваното количество урина, отговарящо на критериите за достатъчно количество урина за анализ и окуражава спортиста да даде по-голямо количество урина, ако е възможно. В присъствието на спортиста, АДЕ потвърждава, че е дадено достатъчно количество урина за анализ. Ако количеството урина, дадено от спортиста, не е достатъчно, АДЕ следва процедурата за частична проба.

АДЕ придружава спортиста обратно в административната част под наблюдението на свидетеля, ако:

А. достигнато е достатъчното количество на урина за анализ /90 мл/, или

Б. спортистът е дал недостатъчно количество урина, частична проба, и не може да даде повече урина за момента.

И при двата случая, спортистът носи пробата си, обратно в административната част под наблюдението на свидетеля. Когато е възможно, спортистът бива окуражаван да си измие ръцете след даването на пробата. Пробата се поставя на сигурно място под наблюдението както на спортиста, така и на свидетеля. След това свидетелят подписва формуляра за допингов контрол, за да потвърди, че е присъствал на даването на пробата в съответствие с процедурите, посочени в Международния стандарта за тестване и разследвания.

Всяко необичайно поведение на спортиста, забелязано от свидетеля по време на даването на пробата, трябва да се докладва дискретно на АДЕ, колкото е възможно по-скоро и да се запише в доклада на АДЕ.

7.3 Недостатъчно количество урина

Ако спортистът не може да даде 90 мл урина, АДЕ следва тази последователност от действия:

1. информира спортиста, че трябва да се затвори частична проба и да се даде допълнително урина до достигане на достатъчното количество за анализ (90мл.).
2. инструктира спортиста да избере комплект за частична проба
3. инструктира спортиста да избере комплект за уринна проба

4. инструктира спортиста да отвори съответния комплект и в шише А да излее недостатъчното количество урина и я затвори посредством пособията от комплекта за частична проба, след което инструктира спортиста да затвори целия комплект заедно с всички елементи от комплекта за уринна проба (оригиналната капачка на шише А).

5. в присъствието на спортиста, проверява дали контейнера е правилно затворен.

6. заедно със спортиста, проверява дали номера на комплекта, количеството и идентичността на частичната проба са записани правилно във формуляра за допингов контрол.

7. заедно със спортиста подписва формуляра за допингов контрол, за да покаже, че и двете страни са съгласни с временното запечатване на пробата. След това, спортистът се връща в чакалнята и остава под непрекъснато наблюдение, докато не даде допълнително количество урина.

В зависимост от цвета или първото тестване на остатъка от частичната проба на спортиста, последният трябва да бъде информиран дали по-нататъшна хидратация е удачна или не, за да избегне даване на проба, която няма подходящо относително тегло за анализ. Спортистът или АДЕ запазват контрол върху пробата.

АДЕ се уверява, че затворената частична проба е сигурно съхранена под непрекъснато наблюдение или че е на сигурно място в рамките на допинг станцията. Ако спортистът държи пробата, той/тя остава с частичната проба в рамките на допинг станцията под непрекъснатото наблюдение на пробовзимания персонал. Когато е готов да даде повече урина, процеса по взимане на пробата се повтаря, докато АДЕ е удовлетворен от подходящото количество урина за анализ, като комбинира последващата проба със съхранената частична проба.

За да се осигури непрекъснатост на процеса и за удобство на спортиста, използва се същият свидетел по даването на проба, ако е възможно. Смяната на свидетеля по никакъв начин не повлиява целостта на процеса. Спортистът избира нов съд за проба всеки път, когато той/тя се опитва да даде допълнителна проба. Веднъж дал допълнителна проба, АДЕ моли спортиста да провери използвания контейнер за временно съхранение на неговата/нейната частична проба, за да се увери, че частичната проба е непокътната и съвпадат с информацията, записана във формуляра за допингов контрол.

Всички нередности в целостта на частичната проба се записва от АДЕ, било във формуляра за допингов контрол, било в отделен доклад за Тестващата организация и се изследват съгласно Международния стандарт за тестване и разследвания Анекс А - разследване на възможно несъответствие по процедурата. АДЕ след това казва на спортиста да отвори частичната проба/и и да смеси пробата с частичната проба, докато се достигне желаното количество или ако е налично

допълнително количество, докато се достигне максималното количество. Ако последващата проба, предоставена от спортиста, изглежда по-разредена от пробата, съхранена в комплекта за частична проба, АДЕ трябва да посъветва състезателя да излее само количеството урина, необходима за изпълнение на изискванията за подходящо количество урина за анализ.

В противен случай има риск да се понижи относителното тегло на пробата до неприемливо ниво, което след това изисква спортиста да даде допълнителна проба или проби.

След като е достигнат минимумът от 90 мл урина или е дадена повече, АДЕ и спортистът продължават с процедурата за вземане на проба.

7.4 Разделяне и запечатване на пробата

Спортистът и АДЕ проверяват комплекта за вземане на проби, за да се уверят, че номерата на комплекта отговарят на номерата на шишетата А и Б. (Ако номерата не съответстват, АДЕ инструктира спортиста да избере нов комплект за вземане на проби. АДЕ докладва този инцидент на БАДО). АДЕ записва номера на комплекта за вземане на проби във формуляра за допингов контрол и заедно със спортиста проверява дали номерът е правилно записан.

Спортистът напълва необходимия минимален обем урина в двете бутилки: 60 мл в шише А и 30 мл в шише Б.

7.4.1 Изхвърляне на излишъка от урина

Ако състезателят предостави повече от минималното подходящо количество за анализ, АДЕ се уверява, че спортистът напълва шише А до капацитета му, посочен от производителя на оборудването. За останалата част от урината, АДЕ инструктира спортиста да запълни шише Б до капацитета му, посочен от производителя на оборудването. Всяко излишно количество урина се изхвърля, само когато шишетата А и Б са пълни до капацитета им, а на остатъчната урина е измерено специфичното тегло.

АДЕ инструктира спортиста да остави малко количество урина в съда за събиране на проби. АДЕ използва тази урина, за да измери специфичното тегло на пробата, за да се увери, че е подходяща за лабораторен анализ.

АДЕ инструктира спортиста да запечатва шишета А и Б. В присъствието на спортиста, АДЕ проверява дали шишетата са правилно запечатани.

Помощ при изливането на пробата на спортиста или при затварянето на шишетата А и Б може да бъде осигурена от представител на спортиста или от персонала за вземане на проби при изключителни обстоятелства, когато са упълномощени от спортиста и със съгласието на АДЕ. Тази помощ трябва да бъде отбелязана във формуляра за допингов контрол.

Подобни ситуации могат да включват спортист с увреждане или с контузия, получена по време на състезание или друга дейност.

7.4.2 Измерване на относителното тегло, необходимо за анализ на пробата

АДЕ измерва остатъчния обем урина, останал в съда за вземане на проби, за да определи дали пробата има подходящото специфично тегло за анализ.

Измерването на специфичното тегло трябва да бъде по-голямо или равно на 1.005, ако се използва рефрактометър, или да е по-голямо или равно на 1.010 с лабораторни лента.

Ако измерването за специфично тегло на АДЕ показва, че пробата няма подходящото специфично тегло за анализ, АДЕ информира спортиста, че трябва да предостави допълнителна проба.

АДЕ продължава да събира допълнителни проби, докато не бъде изпълнено изискването за подходящо специфично тегло за анализ или докато АДЕ прецени, че са налице изключителни обстоятелства, т.е. поради логистични причини е невъзможно да продължи с процедурата по вземане на проби. Спортистът продължава да бъде под непрекъснато наблюдение от член на АДЕ и трябва да бъде посъветван да не се хидратира повече, тъй като урината му е твърде разреждана.

Спортистът е отговорен за предоставянето на проба с подходящо специфично тегло за анализ.

АДЕ е длъжен да чака, колкото е необходимо, докато бъде предоставена подобна проба.

Докато се изчаква спортистът да даде допълнителна проба, той остава под непрекъснато наблюдение от АДЕ/придружителя.

Когато спортистът може да даде допълнителна проба, АДЕ повтаря процедурата по вземане на проба, като допълнителните проби се дават, наблюдавани от същия свидетел, както и за първата такава, ако е възможно. Свидетелят подписва съответната документация, за да удостовери, че е бил свидетел на даването проба в съответствие с процедурите на Международния стандарт за тестване и разследвания.

АДЕ изпраща всички проби, събрани за анализ, независимо от това дали пробите отговарят или не на изискването за подходящо специфично тегло за анализ.

АДЕ може да прекрати процедурата по вземане на проби, ако:

а. Нито една от пробите, взети от спортиста, не отговарят на изискването за подходящо специфично тегло за анализ; и

б. АДЕ преценява, че поради логистични причини е невъзможно да се продължи.

7.5 Попълване на формуляра за допингов контрол

АДЕ инструктира придружителя да подпише формуляра за допингов контрол, за да потвърди, че е взел уринна проба от спортиста в съответствие със задължителните процедури на Международния стандарт за тестване и разследвания.

АДЕ изисква от спортиста да предостави информация за всички медикаменти и/или добавки, взети в рамките на периода, посочен в формуляра за допингов контрол. Препоръчителният период за информация за медикаментите е 7 дни.

Заедно със спортиста и представителя на спортиста, АДЕ проверява цялата информация във формуляра, за да се потвърди, че точно отразява детайлите от процедурата по вземане на проби и в присъствието на спортиста попълва всички непълни полета. След това свидетелят подписва, че е бил свидетел на даването на пробата в съответствие с процедурите на Международния стандарт за тестване и разследвания.

Ако спортистът предостави повече от една проба и свидетелят не е едно и също лице, което е станало свидетел на даването на първата проба, подписите на всички свидетели са задължителни във формуляра за допинг контрол.

АДЕ може да изиска от спортиста да предостави допълнителна проба, ако:

- а. Свидетелят не може да потвърди, че е наблюдавал даването на пробата;
- б. Свидетелят докладва необичайно поведение на състезателя; или
- в. Съществуват съмнения относно произхода или автентичността на пробата.

Това трябва да бъде документирано от АДЕ и всички събрани проби да се изпратят в Лабораторията за анализ. Ако е подходящо, БУЛ-НАДО може да разследва евентуално несъответствие по процедурата.

Дава се възможност на спортиста да попълни частта относно коментарите по процедурата във формуляра, ако той/тя има някакви опасения или коментари относно начина на провеждане на процедурата по вземане на проби. Ако във формуляра няма достатъчно място, на спортиста се предоставя формуляр за допълнителен доклад.

Ако е налице, представителят на спортиста подписва формуляра за допингов контрол. АДЕ и спортистът след това подписват формуляра за допингов контрол. АДЕ предоставя на спортиста пълно копие на формуляра за допингов контрол, формуляра за допълнителен доклад (ако е използван) и всякаква друга документация, подписана от спортиста. Спортистът може да напусне допинг станцията, освен ако се изисква да даде кръвна проба. Ако от спортиста се изисква също така да предостави и кръвна проба и във формуляра за допингов контрол е записано както

вземането на кръв, така и на урина, документацията няма да бъде напълно завършена, освен след вземането както на кръвна, така и на уринна проба.

8.0 Процедура по вземане на кръвна проба

8.1 Венопунктура

Типът на оборудването, използвано за вземане на кръв и процедурата след вземането ѝ, се различава в зависимост от вида на необходимия анализ. Комплектът за вземане на кръвни проби обикновено включва стерилна игла, спринцовка и съответната вакуумна епруветка Vacutainer®, опаковани заедно в запечатана торбичка.

8.1.1. Цяла кръв или плазма

Вземането на кръв за анализ на забранени вещества и методи в цяла кръв (например откриване на кръвопреливане) или в плазма (например HBOCs and ESAs):

- Брой проби: 2 (проба А и проба Б).
- Изисквано количество: 2 x 3 мл (или според посоченото от съответната лаборатория).
- BD Vacutainer®: K2EDTA (K2) CE кат. No. 368856/реф. US 367856.
- Използваната тръба съдържа EDTA като антикоагулант. Съдържанието трябва да бъде хомогенизирано, колкото е възможно по-скоро след вземането (например, епруветките трябва внимателно да се обърнат най-малко три пъти). След това съдържанието се изпраща на лабораторията без допълнителни действия.

8.1.2. Серум

Вземане на кръв за анализ на забранени вещества и методи в серум (например откриване на GH, HBOCs and ESAs):

- Брой проби: 2 (проба А и проба Б).
- Изисквано количество: 2 x 5 мл (или както е посочено от съответната лаборатория).
- BD Vacutainer® SSTTM-II, EU ref 367955 или тръби BD Vacutainer® SSTTM-II PlusAdvance, EU реф. 367954).
- Кръвта се изтегля в епруветката, в която има гел на инертен полимерен серумен сепаратор и коагулационен фактор за активиране.

Съдържанието трябва да се хомогенизира възможно най-скоро след вземането. След това, съдържанието се изпраща на лабораторията без допълнителни действия.

Вземане на кръв за анализ на показателите на БПС:

- Брой проби: 1 (не се изисква проба Б).
- Изисквано количество: 1 x 3 мл (или според посоченото от съответната лаборатория).
- Използваната епруветка съдържа твърда EDTA като антикоагулант.

Съдържанието трябва да бъде хомогенизирано колкото е възможно по-скоро след вземането (например, епруветките трябва внимателно да се обърнат най-малко три пъти). След това, съдържанието се изпраща на акредитирана или одобрена лаборатория за БПС, без да се предприемат други действия.

8.2 Избор на комплект за вземане на кръвна проба

Изборът на комплект за събиране на проби следва долупосочената последователност от действия:

1. След необходимия период на почивка и след обяснение на процедурата за събиране на кръвта от члена на АДЕ по взимане на кръв, същият насочва спортиста да избере подходящия брой комплекти за събиране на кръвна проба.
2. Спортистът и членът на АДЕ по вземане на кръв проверяват дали избраното оборудване е чисто, всички печати са непокътнати и не са били фалшифицирани.
3. Ако спортистът или членът на АДЕ по вземане на кръв не са доволни от избрания комплект, спортистът може да избере друг. Ако състезателят не е доволен от нито един от комплектите, а други не са налични, члена на АДЕ по вземане на кръв записва това.

Препоръчва се: Осигурете на състезателя най-малко 3 комплекта за събиране на кръвни проби, от които да избере.

4. Ако члена на АДЕ по вземане на кръв не е съгласен с мнението на състезателя, че всички налични комплекти са незадоволителни, същият инструктира състезателя да продължи с процедурата по вземане на проби.

5. Ако спортистът не желае да продължи с процедурата по вземане на проба, членът на АДЕ по вземане на кръв информира спортиста за възможните последици от несъответствието с процедурата.

6. Ако членът на АДЕ по вземане на кръв се съгласи, че нито едно от оборудването не е задоволително, той/тя прекратява процедурата по вземане на проби и записва причините за прекратяването ѝ.

7. След като се избере комплект за взимане на проба, членът на АДЕ по вземане на кръв маркира епруветките за събиране с уникален код на пробата, ако не е предварително маркиран.

8. Ако комплектът включва предварително маркирани баркодови етикети, състезателят премахва тези етикети и се уверява заедно с АДЕ, че кодовите номера съвпадат.

9. Ако спортистът или членът на АДЕ по вземане на кръв установят, че номерата не съвпадат, членът на АДЕ по вземане на кръв инструктира спортиста да избере друг комплект и документира това.

10. Спортистът поставя един етикет надлъжно върху всяка от Vacutainer® епруветките. Етикетите трябва да бъдат поставени към горната част на тръбата(ите), близо до капачката. Спортистът може да упълномощи член на АДЕ по вземане на кръв/АДЕ или свой представител да постави етикетите върху епруветките.

11. АДЕ записва номерата, а спортистът и АДЕ проверяват документацията, за да се уверят, че АДЕ правилно е записал информацията.

12. Спортистът дава на члена на АДЕ по вземане на кръв оборудването за събиране на кръвни проби, включително Vacutainer(ите)®. Членът на АДЕ по вземане на кръв събира оборудването в присъствието на спортиста.

8.3 Процедура по вземане на кръвна проба

Процедурата по вземане на кръвна проба следва долупосочената последователност от действия:

1. Членът на АДЕ по вземане на кръв преценява коя е най-подходящата ръка за венопунктура. Това винаги ще бъде недоминантната ръка /тоест тази, която се ползва по-малко/, освен ако членът на АДЕ по вземане на кръв прецени, че другата ръка е по-подходяща или ако състезателят поиска да се вземе кръв от определена ръка.

2. Ако членът на АДЕ по вземане на кръв смята, че за венопунктурата е необходима игла тип „пеперуда“, състезателят трябва да бъде помолен да избере игла тип „пеперуда“ от набор от запечатани игли. След това процедурата по вземане на кръв продължава.

3. Членът на АДЕ по вземане на кръв почиства кожата със стерилен дезинфектант или тампон на място, което е малко вероятно да повлияе неблагоприятно на спортиста или на неговата/нейната дейност и при необходимост прилага турникет. Членът на АДЕ по вземане на кръв взема кръвната проба от повърхностна вена. Турникетът, ако се използва, трябва да бъде незабавно премахнат след венопунктурата. Препоръчва се турникетът, ако се използва, да се освободи, когато кръвта започне да тече и не повече от 1 минута след прилагането му.

4. Членът на АДЕ по вземане на кръв взема количество кръв, адекватно да удовлетвори съответните аналитични изисквания за вида анализ на пробата, който следва да бъде извършен. Комплектът за взимане на проба трябва винаги да се държи така, че спортистът да може да го вижда.

5. Ако членът на АДЕ по вземане на кръв не може да вземе достатъчно кръв от първия опит, процедурата се повтаря до общо три опита. Ако и при трите опита процедурата се провали поради невъзможност от взимане на достатъчно количество кръв, членът на АДЕ по вземане на кръв информира АДЕ, който приключва процедурата и записва причините за това.

6. Членът на АДЕ по вземане на кръв слага превръзка на мястото на пункцията/иите/.

7. Членът на АДЕ по вземане на кръв изхвърля използваното оборудване за взимане на кръвна проба в съответствие с изискваните стандарти за работа с кръв.

8. Препоръчителният дейта логер за температура, използван за наблюдение на условията на съхранение и транспортиране, трябва да се включи, за да се осигурят хладни условия преди пробите да бъдат поставени в охлаждащата кутия.

9. Ако пробата изисква по-нататъшна обработка на място, като например центрофугиране или отделяне на серума (напр. в случай когато пробата е предназначена за използване във връзка с програмата за Биологичния паспорт на спортиста), след като кръвният поток в епруветката спре, членът на АДЕ по вземане на кръв трябва да отстрани епруветката от държателя и ръчно да хомогенизира кръвта в епруветката, като обърне леко епруветката поне три пъти, спортистът трябва да остане, за да наблюдава пробата до окончателното ѝ запечатване в надежден защитен от фалшифициране комплект.

8.4 Процедура след вземането на кръвна проба

След като извади иглата от ръката на състезателя, членът на АДЕ по вземане на кръв поставя памук на мястото на пункцията и инструктира спортиста да натисне силно върху него. Членът на АДЕ по вземане на кръв може също така да избере той да приложи натиск върху раната.

Ако е необходимо, натискът трябва да продължи за 2- 3 мин преди процедурата за запечатване на пробата. Членът на АДЕ по вземане на кръв оглежда и оценява раната и казва на състезателя и на АДЕ, когато спортистът е готов да продължи. Членът на АДЕ по вземане на кръв/АДЕ препоръчва на състезателя да не предприема никакви усиленни тренировки, използвайки ръката в продължение поне на 30 минути, за да минимизира възможно посиняване.

Членът на АДЕ по вземане на кръв/АДЕ трябва да бъде подготвен да окаже първа помощ, ако е необходимо.

8.5. Действия след вземане на пробата

8.5.1. Анализ на цяла кръв или плазма

За анализ на цяла кръв или плазма, двете проби по 3 мл, състоящи се от проба А и проба Б /или пробата, взета за целите на Биологичния паспорт на спортиста/, се обръщат внимателно поне 3

пъти, за да се смеси кръвта със съдържащия се в епруветката антикоагулант, за да се избегне образуването на съсиреци. Тази стъпка трябва да бъде предприета, колкото е възможно по-скоро. След това кръвните проби трябва да се запечатат и да се подготвят за транспортиране.

8.5.2 .Анализ на серум

За анализа на серум, двете проби по 5 мл, състоящи се от проба А и проба Б, трябва да бъдат обърнати внимателно, за да започне съсирването и да останат на стайна температура за препоръчаното от производителя време, /15 мин за BD Vacutainer® SST II advance tubes), преди да бъдат запечатани и подготвени за транспортиране.

Взетите проби, които изискват да останат при стайна температура за предварително определено време, биват наблюдавани от члена на АДЕ по вземане на кръв.

Спортистът е помолен и окуражен да остане и да наблюдава неговите/нейните проби през това време. Ако откаже, това не анулира тестването.

Членът на АДЕ по вземане на кръв може да запише детайли за всеки спортист, който не остане в наблюдение на пробите си по време на този период.

8.6 Запечатване на кръвни проби

Спортистът запечатва неговата/нейната проба в комплекта за проби, както е инструктиран от члена на АДЕ по вземане на кръв. Състезателят може да поиска от члена на АДЕ по вземане на кръв или от неговия представител да изпълни процеса от негово/нейно име.

В присъствието на спортиста, членът на АДЕ по вземане на кръв проверява дали запечатването е добро. Членът на АДЕ по вземане на кръв се уверява, че кръвните проби се съхраняват в изправено положение в сигурно, препоръчително хладно място /транспортната чанта/, докато не е готов да продължи с транспортирането на пробите.

8.7. Попълване на формуляра за допингов контрол

АДЕ инструктира члена на АДЕ по вземане на кръв да подпише формуляра за допингов контрол, за да потвърди, че е взел кръвна проба от състезателя в съответствие с задължителните процедури на Международния стандарт за тестване и разследвания.

АДЕ иска от спортистът да документира дали е имал кръвопреливания през последните три месеца, както и да осигури информация относно всички медикаменти и/или хранителни добавки по време на периода, посочен във формуляра за допингов контрол, включително тези, които могат да окажат влияние върху съсирването на кръвта. Препоръчителният период за информация относно използвани медикаменти е 7 дни.

АДЕ проверява цялата информация във формуляра заедно със спортиста и с неговия представител /ако е приложимо/, за да се увери, че адекватно отразява детайлите по процедурата на вземане на проба и за да попълни, ако има непопълнени полета, в присъствието на спортиста.

Дава се възможност на спортиста да попълни полето за коментари по процедурата, ако той/тя има някакви притеснения или коментари относно това как е извършена процедурата по пробовзимане. Ако няма достатъчно място във формуляра, следва да се даде на спортиста формуляр за допълнителен доклад.

Спортистът и неговият представител /ако присъства/ са поканени да проверят цялата информация във формуляра дали адекватно отразява детайлите по процедурата по пробовземане.

Спортистът е поканен да попълни полето за коментари във формуляра, ако има някакви притеснения или коментари относно процедурата. Ако на формуляра няма достатъчно място, на състезателя се предоставя формуляр за допълнителен доклад.

Ако е налице, представителят на състезателя подписва формуляра за допингов контрол.

След това състезателят и АДЕ подписват формуляра за допингов контрол.

АДЕ предоставя на спортиста пълно копие от формуляра за допингов контрол, от допълнителния формуляр (ако е използван) и всяка друга документация, подписана от спортиста.

Членът на АДЕ по вземане на кръв, представителят на състезателя (ако има такъв) и състезателят след това подписват формуляра за допингов контрол. Спортистът може да напусне станцията за допингов контрол, освен ако е необходимо да даде уринна проба.

Ако от състезателя се изисква да даде също така уринна проба и във формуляра за допингов контрол се записва както вземането на кръв, така и на урина, документите няма да бъдат напълно завършени, докато не бъдат взети както уринни, така и кръвни проби. Ако пробата за урина вече е взета, АДЕ, представителят на състезателя (ако има такъв) и спортистът подписват формуляра за допингов контрол.

Ако пробата за урина още не е взета, състезателят следва да даде уринна проба. АДЕ, представителят на състезателя (ако има такъв) и спортистът подписват след това формуляра за допингов контрол.

АДЕ предоставя на състезателя копие от формуляра.

Състезателят може да напусне помещението за вземане на кръв.

9.0. Съхранение на проби, документация за лабораторията и транспортиране на проби

Българската национална антидопингова организации има критерии, които гарнират, че всяка взета проба се съхранява по начин, който защитава нейната самоличност, цялост и сигурност преди транспортирането ѝ от помещението за събиране на кръв/станция за допингов контрол.

Като минимум, тези критерии трябва да включват подробно описание и документиране до пристигане на пробата в предвидената ѝ локация, мястото за съхраняване на пробите; как се съхраняват пробите; кой отговаря за пробите; и/или на кого е разрешен достъп до пробите. АДЕ гарантира, че всяка съхранена проба отговаря на тези критерии.

Персоналът за вземане на проби трябва да съхранява пробите под свой контрол до момента, в който те са предадени в допинг станция или до куриера, където е приложимо.

Кръвните проби трябва да се съхраняват в охладено състояние, за предпочитане в хладилник или в хладилна кутия. Когато е възможно, уринните проби трябва да се съхраняват в хладна среда, като се избягват топли условия.

Ако условията за съхранение не отговарят на изискванията за температура, персоналът по вземане на проби трябва да документа това и също така незабавно да се свърже с Българската национална антидопингова организация, за да ги информира за изменението на температурата и продължителността от време, през което пробите са били в подобно състояние.

Ако температурата се отклони от хладната и постоянна температура, както показва дейта логерът, за период от време, което е възможно да повлияе на състава на кръвната проба, както е определено от приемащата Лаборатория, Българската национална антидопингова организация и Лабораторията определят дали анализът на пробите трябва да продължи.

АДЕ попълва съответната документация за всяка транспортна чанта/контейнер, за да се увери, че лабораторията може да провери съдържанието.

АДЕ попълва формуляра "Предавателно-приемателна система" и, ако е уместно, записва времето (часовете), когато транспортната чанта е отворена и запечатана отново.

Формуляра "Предавателно-приемателна система" и формуляра за допингов контрол се поставят в транспортната чанта с пробите. След това, транспортната чанта се запечатва, за предпочитане в присъствието на свидетел. Минимално изискваната документация, която Пробовзимащият орган предоставя на лабораторията, е очертана в чл. 7.4.5, т), е), h), j), k), l), o), p), q) , Z) и aa) за докладване на резултатите и за статистически цели.

За кръвни проби, взети за GH анализ в серум, използвайки метода с биомаркери, е необходимо в документацията, която се изпраща на Лабораторията заедно с пробите, да се посочи възрастта на спортиста /закръглена до най- близката година/.

Документацията, идентифицираща спортиста, не се изпраща заедно с пробите или с документацията до Лабораторията, която ще извърши анализа.

Цялата съответна документация от процедурата по пробовземане следва да се препрати на Българската национална антидопингова организация и/или на пробовзимашия орган, колкото е възможно по-скоро след приключване на процедурата по вземане на проби.

Документацията, отнасяща се до процедурата по вземане на проби и/или ADRV (неблагоприятен аналитичен резултат) следва да бъде съхранявана от Българската национална антидопингова организация и/или от пробовзимашия орган за периода, посочен в ISPPPI (Международен стандарт за защита на личния живот и личните данни).

Поради по-строгите изисквания за температура и тези за анализ на кръвта, кръвните проби и уринните проби могат да се транспортират поотделно. Въпреки това, съответната документация, свързваща двете проби, трябва да е включена към всяка пратка.

Транспортиране на пробите

АДЕ отговоря за транспортирането на пробите и осигурява процедурата по транспортирането им да следва критериите на Международния стандарт за тестване и разследвания чл. 9.0.

БУЛНАДО следва да обсъди с Лабораторията, анализираща пробите, изискванията по отношение на транспорта при определени мисии /например, където пробата е била взета в не толкова хигиенни условия, или когато може да възникне забавяне на транспорта на пробата до Лабораторията/ с цел да се установи какво е необходимо в конкретните обстоятелства на подобна мисия /хладилник или замразяване на пробите/.

Пробите следва да бъдат транспортирани в устройство, поддържащо целостта на пробите и снижаващо до минимум възможността от разлагане на пробите поради фактори като закъснение или екстремни температурни промени.

Ако пробите няма да бъдат предадени незабавно на куриер и впоследствие транспортирани до най- близката Лаборатория без закъснение, АДЕ трябва да обмисли охлаждане или замразяване на пробите, за да намали до минимум разлагането им поради фактори като закъснение и високи температурни условия.

Кръвните проби трябва да бъдат изпратени възможно най-скоро след вземането им, в идеалния случай да пристигнат в лабораторията в същия ден.

Ако пробата е предназначена за GH анализ с метода на диференциални имунологични анализи (изоформи), пробата трябва да бъде анализирана в рамките на 96 часа от вземането ѝ (за повече подробности, моля вижте Технически документ за GH анализ TD GH, който е в сила).

Ако пробата е предназначена за GH анализ с метода на биомаркери, пробата следва да бъде анализирана в рамките на 120 часа от вземането ѝ /за повече подробности, моля вижте Ръководството за Тест с hGH биомаркери, което е в сила/.

Ако пробата е предназначена за анализ на ESAs, HBOCs или кръвопреливания, пробата следва да бъде анализирана в рамките на 72 часа от вземането ѝ.

Ако пробата е предназначена за използване във връзка с Програмата за биологичен паспорт на спортиста, виж т.10 или Анекс К.4 за специфичните изисквания по транспортиране.

Кръвните проби се транспортират до Лабораторията в охладено състояние. Някоя проба не трябва да замръзва.

Препоръчително е да се включи дейта логер с транспортираните проби, за да се гарантира поддържането на подходящ температурен диапазон по време на транспортирането. В допълнение към регистрирането на температурата по време на транспортирането, температурният дейта логер трябва да се използва за оценка на времето от вземането на пробата до времето на нейното получаване от лабораторията. Запишете цялото време в GMT, за да отчетете евентуални конфликти в часовата зона.

Когато е възможно, пробите трябва да останат във вертикално положение по време на транспортиране.

Пробите могат да се доставят директно в лабораторията от АДЕ или се приемат и изпращат от представител на АЦ, определен със заповед от Изпълнителния директор. За транспортиране на пробите се използва одобрена куриерска фирма. Представителят на АЦ трябва да запише номера на товарителницата на пратката в "Предавателно-приемателна система".

10. Биологичен паспорт на спортиста

10.1. Специфични изисквания

- Ако вземането на пробата се провежда след тренировка или състезание, при планирането на тестванията трябва да се отчете информацията за местонахождението на спортиста, за да бъде сигурно, че тестването няма да се проведе до два часа след провеждането им. Ако спортистът е тренирал или се е състезавал по-малко от два часа преди времето, в което е бил известен за предстоящото вземане на проба, АДЕ или друг член на екипа, който ще взема пробата трябва да придружава спортиста до изтичането на тези два часа.
- Ако пробата е била взета в рамките на два часа след тренировка или състезание, АДЕ трябва да опише естеството, продължителността и интензитета на физическата активност, за да бъде тази информация достъпна на ЗУПС и впоследствие на експертите.

- Въпреки, че една кръвна проба е достатъчна за биологичния паспорт на спортиста, се препоръчва да се вземе и допълнителна „Б“ проба за възможен последващ анализ за наличието на забранени субстанции и методи в цяла кръв (например наличие на хомоложно кръвопреливане (НВТ) и/или агенти, стимулиращи еритропоетин (ESAs).
- При извънсъстезателно тестване „А“ и „Б“ уринни проби трябва да бъдат взети заедно с кръвната/ите проба/и, за да позволят аналитично тестване за ESAs, освен ако не е определен друг начин чрез специфична стратегия за разследващо/интелигентно тестване.

[Коментар: Ръководството на САА за вземане на кръвни проби отразява тези протоколи и включва практическа информация, свързана с въвеждането на тестването за биологичен паспорт на спортиста в „традиционните“ дейности по тестването. В ръководството на САА за вземане на кръвни проби е включена и таблица, която идентифицира кои времеви параметри за доставяне са подходящи, когато се съчетават различни видове тествания (например проба за биологичен паспорт на спортиста + растежен хормон (GH), проба за биологичен паспорт на спортиста + НВТ и др.) и кои видове проби могат да бъдат транспортирани едновременно.]

- Пробата трябва да бъде охладена от момента на нейното вземане до анализа ѝ, освен когато пробата се анализира на мястото на вземането ѝ, без да има забавяне. Процедурата по съхранението на пробата е отговорност на АДЕ.
- Средствата за съхранението и транспорта трябва да поддържат кръвните проби на ниска температура по време на съхранението. Не трябва да се допуска пробите цяла кръв да замръзват. При избора на средства за съхраняване и транспорт, АДЕ трябва да има предвид времетраене на съхранението, брой проби, който ще се съхраняват и атмосферните условия (ниски или високи температури). Средството за съхранение трябва да бъде:

а) хладилник

б) изолираща хладилна кутия

в) изотермична чанта

г) друго средство, което притежава описаните долу характеристики

- Устройството за записване на температурата трябва да се използва за записване на нейните стойности от пробовземането до анализа на пробата, освен когато пробата се анализира на мястото на вземането ѝ, без да има забавяне. Устройството за записване на температурата трябва да:

- а) записва температурата в градуси по Целзий поне веднъж на минута;
- б) записва времето по Гринуич (GMT);
- в) докладва за температурния профил в текстови формат с един ред за измерване, следвайки формата „гг-мм-дд-чч-мм т“;
- г) има уникален идентификационен номер, състоящ се от най-малко шест символа.

- След като спортистът е известен, че е бил избран за допингов контрол и след като АДЕ са обяснили неговите права и задължения в процеса по допингов контрол, АДЕ трябва да помоли спортиста да остане в седнало положение с крака на пода поне за 10 минути преди вземането на кръвна проба.

[Коментар: Спортистът не трябва да става по време на тези 10 минути, преди даването на пробата. Не е допустимо спортистът да седи в чакалнята по време на 10-те минути и след това да бъде извикан в помещението за даване на кръвната проба.]

- В допълнение към формуляра за допингов контрол АДЕ трябва да използва допълнителния формуляр за биологичния паспорт на спортиста, ако е наличен. Ако такъв формуляр не е наличен, АДЕ трябва да използва нормалния формуляр за допингов контрол, но трябва да събере и запише следната допълнителна информация на формуляра за допълнителен доклад или друг формуляр и да бъде подписан от спортиста и от АДЕ:

- а) потвърждение, че не е имало тренировка или състезание поне 2 часа преди кръвния тест.
- б) Дали спортистът е тренирал, състезавал или се е намирал на надморска височина над 1500 м през последните две седмици. Ако е така, или ако не е сигурен, трябва да бъдат записани името и локацията на мястото, където спортистът е бил и продължителността на неговия престой. Ако се знае надморската височина трябва да бъде записана.
- в) Спортистът използвал ли е някаква форма на височинна симулация като напр. хипоксична палатка, маска, и др. през последните две седмици? Ако е така, трябва да бъде записана колкото е възможно повече информация за вида на устройството и начина, по който е използвано (честота, продължителност, интензитет).
- г) Имал ли е спортиста кръвопреливания през последните три месеца? Имало ли е загуба на кръв поради инцидент, патология или кръводаряване през тези три месеца? Какъв е бил обемът?

д) АДЕ трябва да запише на формуляра за допингов контрол всякакви екстремни условия на околната среда, на които е бил изложен спортистът по време на двата часа преди вземането на кръвната проба, включително процедури в изкуствена среда, напр. сауна.

е) Взетата проба събрана ли е незабавно след най-малко три последователни дни на интензивно натоварване по време на състезание, напр. етапни състезания в колоезденето?

- АДЕ трябва да стартира устройството за записване на данните за температурата и да го постави в средството за съхранение. Важно е то да започне да записва температурата преди вземането на пробата. Устройството за записване на данните за температурата трябва да се намира в станцията за допингов контрол и трябва да съхранява по подходящ начин, в съответствие с Международния стандарт за тестване и разследвания.
- АДЕ инструктира спортиста да избере комплект за събиране на пробата съгласно чл. Е.4.6 от МСТР. Ако комплекта не е етикиран предварително, АДЕ трябва да постави етикет с уникален номер, преди кръвта да бъде излята в него и спортиста трябва да провери дали номерата са еднакви.

10.2 Процедура по вземане на проба.

- Процедурата по вземане на проба за кръв за целите на биологичния паспорт на спортиста е в съответствие с процедурата описана в чл. Е.4 от МСТР, като се добавят следните елементи:

а) АДЕ, вземащ кръвната проба, трябва да осигури 10-минутен (или повече) период, в който спортистът да е в седнало положение преди извършване на манипулацията и вземането на кръвта; и

б) АДЕ, вземащ кръвната проба, отговаря за правилното напълване на епруветките; и

в) след приключване на наливането на кръвта в епруветката, АДЕ отстранява епруветката от стойката/държателя и хомогенизира кръвта в епруветката ръчно чрез внимателно разклащане поне три пъти.

- Спортистът и АДЕ подписват формуляра за допингов контрол и допълнителния формуляр за биологичния паспорт на спортиста, когато е наличен.

Кръвната проба се запечатва и се поставя в средство за съхранение непосредствено до устройството за записване на температурата.

10.3. Изисквания за транспортиране на пробата

- Кръвните проби трябва да бъдат транспортирани в средството за съхранение, което поддържа целостта на пробата, ако има промени в температурата.

Процедурата по транспортирането е отговорност на АДЕ. Средството за съхранение трябва да бъде транспортирано по сигурен начин, използвайки оторизиран вид транспорт от АДО.

- Целостта на маркерите, използвани в хематологичния модул на биологичния паспорт на спортиста е гарантирана, когато нивото на стабилитет на кръвта Blood Stability Score (BSS) остава под 85, където BSS се изчислява като

$$BSS = 3 * T + CAT$$

където CAT е времето (измерено в часове) от вземането на пробата до нейния анализ, а T е средната температура (в градуси по Целзий), измерена от устройството за измерване на температура. В рамките на изчисленията на BSS, следната таблица може да бъде използвана от АДЕ, за да изчисли максималното време за транспортиране до лаборатория или одобрена от САА лаборатория за анализ на биологичен паспорт на спортиста, наречено Време от вземане до приемане на пробата, при дадена средна температура T.

T [°C]	CRT [h]
15	35
12	41
10	46
9	48
8	50
7	53
6	55
5	58
4	60

АДЕ трябва да приложи традиционен подход и по най-бързия начин да транспортира пробата до лаборатория или одобрена от САА лаборатория за анализ на биологичен паспорт на спортиста, разположена близо до мястото на вземане на пробата.

- АДЕ или друг член на екипа по вземане на пробата трябва да докладва в АДАМС без закъснение:

а) Формуляра за допингов контрол;

б) Допълнителния формуляр за биологичен паспорт на спортиста, и/или допълнителна информация, специфична за вземането на проба за биологичен паспорт на спортиста на съответстващ формуляр или на формуляра за допълнителен доклад;

11.0 Изменения на процедурата за спортисти

11.1. Преглед

Състезатели с увреждания или такива, които са непълнолетни, могат да изискат промени в процедурата по вземане на проби. Посочените по-долу модификации не влияят на идентичността, сигурността и целостта на пробите.

АДЕ има правото да прави изменения в процедурата по вземане на проби, когато ситуацията го изисква, в съответствие с Анекс Б на Международния стандарт за тестване и разследвания – Изменения за състезатели с увреждания, или Анекс С – Изменения за непълнолетни състезатели.

В някои случаи, със съгласието на АДЕ, състезателят може да определи свой представител или член на АДЕ, който да съдейства за процеса на събиране на проби и запечатване. АДЕ документира всички модификации, направени в стандартната процедура за вземане на проби.

11.2 Състезатели с увреждания

БУЛНАДО и персоналът по взимане на проби имат правото да правят изменения, когато ситуацията го изисква, доколкото подобни изменения няма да компрометират идентичността на пробата, сигурността ѝ или нейната цялост.

Всички изменения трябва да се документират. Например, състезател с церебрална парализа и/или значителна липса на координация може да изисква по-голям съд за даване на проба, ако е наличен такъв.

На състезател с интелектуално, физическо или сетивно увреждане може да се съдейства от страна на негов представител или от персонала по вземане на проби по време на процедурата за взимане на проба, когато е упълномощен от самия състезател и със съгласието на АДЕ.

Например, може да е уместно състезател с интелектуално увреждане да получи съгласие за тестване от неговия/нейния представител.

Спортисти с интелектуално, физическо или сетивно увреждане могат да бъдат подпомагани от свой представител или от персонала по взимане на проби по време на процедурата за вземане на проби, включително и в тоалетната. Представителят на състезателя, обаче, не трябва да наблюдава пряко даването на пробата. Целта е да се гарантира, че свидетелят наблюдава правилно даването на пробата.

Ако е необходимо, представител на състезател АДЕ DCO обяснява документацията за допингов контрол на състезателя.

Спортисти със зрително или умствено увреждане трябва да бъдат придружавани от свой представител за подготовката и запечатването на пробата и подписването на формуляра за

допингов контрол. Представителят на състезателя следва да се подпише от името на/освен състезателя, според случая.

11.2.1 Вземане на уринна проба или дренаж на урина

Спортисти, използващи уринен колектор или дренажни системи /от всякакъв тип, включително, но без ограничение, катетър, кондом или имплантиран катетър) трябва да елиминират съществуващата урина от подобни системи преди да дадат уринна проба за анализ.

Премахването на съществуващата урина следва да се направи възможно най-бързо, следвайки известяването на спортиста, че подлежи на допингов контрол. Премахването следва да се извърши под непосредственото наблюдение на АДЕ/придружителя.

Когато е възможно, съществуващият уринен колектор или дренажна система следва да бъде заменена с нов, неизползван катетър или дренажна система преди процедурата по вземане на проба.

Катетърът или дренажната система не са включени в изискуемото оборудване за вземане на проба, за да бъде предоставено от пробовзимащата организация. Спортистът е отговорен да има необходимото оборудване за тази цел.

Персоналът по вземане на проби трябва да е наясно, че спортистите, които използват система за събиране на урина или дренажна система и които могат да бъдат обект на тестване, трябва винаги да носят със себе си нов неизползван катетър или дренажна система.

11.3 Непълнолетни спортисти

Спортистите, които са непълнолетни, трябва да бъдат уведомявани в присъствието на възрастен и могат да изберат да бъдат придружавани от свой представител през цялото време на процедурата по вземане на проби, включително и даването на пробата в тоалетната.

Представителят на състезателя, обаче, не наблюдава пряко даването на пробата, освен ако това не бъде поискано от спортиста. Целта е да се гарантира, че свидетелят наблюдава правилно даването на пробата. Дори ако непълнолетният откаже присъствието на свой представител, органът за взимане на проби, АДЕ/членът на АДЕ за вземане на кръв или придружителят, според случая, трябва да прецени дали трябва да присъства друга трета страна по време на известяването и/или по време на вземането на проба от спортиста.

Ако непълнолетен спортист откаже да има свой представител по време на процедурата по вземане на проба, това следва да бъде ясно документирано от АДЕ. **Невъзможността да се направи това не анулира тестването.**

Ако непълнолетен откаже присъствието на представител, като трета страна трябва да присъства представител на персонала по вземане на проби.

Ако е необходимо, АДЕ/придружителят обяснява документацията по допинг контрола, правата и отговорностите на спортиста на него и на неговия представител.

Ако непълнолетен спортист е придружаван по време на процедурата по вземане на проба, представителят трябва да се подпише във формуляра за допингов контрол.

12.0. Собственост на пробите

Проби, взети от спортист, са притежание на БУЛНАДО за въпросната процедура по вземане на проба. БУЛНАДО може да прехвърли собствеността на пробите на институцията по управление на резултатите или на друга национална антидопингова организация по тяхно искане.